

Ystad-Österlenregionens
miljöförbund

PROJEKT

Dricksvattenanläggningar

Rapport avseende kontrollprojekt 2015

Syfte och mål

Syftet med projektet var att genomföra gemensam kontroll av dricksvattenanläggningar enligt livsmedelslagen och miljöbalken.

Bakgrund

Dricksvatten är vårt vanligaste och viktigaste livsmedel. Vi tar för givet att det är rent och hälsosamt när det kommer ur kranen. För att uppfylla kraven i Livsmedelverkets föreskrifter om dricksvatten (SLVFS 2001:30) har vattnet oftast renats på något sätt på vattenverk. Regelverket reglerar vilka ämnen som får finnas i vattnet och i vilka mängder. Det är kommunerna som producerar dricksvattnet som är skyldiga att se till att kraven uppfylls. Att skydda befintliga och potentiella vattentäkter har blivit allt viktigare. Klimatförändringar i kombination med ökande kunskaper visar att kommunerna måste arbeta med att stärka skyddet av råvattentäkterna för att behålla en god kemisk och mikrobiologisk vattenkvalitet.

Genomförande

Ystad-Österlenregionens miljöförbund har en regelbunden kontroll av dricksvatten och vattentäkter i respektive kommun. Projektet genomfördes inom miljöförbundets planerade kontroll av dricksvattenanläggningar och miljöförbundet utförde under veckorna 22-46 kontroller av kommunala dricksvattenanläggningar i Simrishamns, Ystad och Tomelilla kommuner.

Det finns 9 vattenverk i Simrishamns kommun, 2 vattenverk i Ystads kommun och 5 vattenverk i Tomelilla kommun, med tillhörande råvattenbrunnar, reservoarer, distributionsanläggningar och tryckstationer. Till hjälp för kontrollen togs checklistor för vattenverk, reservoarer och distributionsanläggningar fram som användes under inspektionerna. Urvalet av hög- och lågreservoarer, distributionsanläggningar, tryckstationer och råvattenbrunnar var slumpmässigt. Samtliga inspektioner föranmälades till någon i verksamheten som var väl insatt i dricksvattenberedningen.

Resultat

Totalt har 16 vattenverk, 9 högreservoarer, 16 lågreservoarer, 2 distributionsanläggningar, 5 tryckstationer och 17 råvattenbrunnar kontrollerats i kommunerna.

Kontrollerna visar på brister i vissa av vattenverken. Avvikelsena gäller bland annat dricksvattenkvalitet, underhåll och dokumentation.

Dricksvatten är klassat som ett livsmedel och är vårt mest kontrollerade livsmedel, därför ställs höga krav på dess kvalitet. Alla vattenverk genomför regelbundna undersökningar av dricksvattenkvaliteten enligt fastställda provtagningspunkter, samt frekvensen av normal respektive utvidgad undersökning. Konstaterade kalciumhalter över gränsvärdet är en teknisk avvikelse då förhöjd halt av kalcium kan orsaka utfällningar i distributionsanläggningar, fastighetsinstallationer och kärl, särskilt vid uppvärmning, samt ge skador på textilier vid tvätt.

Beskrivningar av vattenverken/distributionsanläggningarna och driftinstruktionerna saknades på vissa vattenverk eller var inaktuella och bristfälliga.

Samtliga råvattentäkter består av grundvatten. Råvattnets kvalitet kan variera kraftigt, vilket gör att det är nödvändigt att ha tät och kontinuerlig provtagning, för att kunna styra beredningsprocessen. Det är mer eller mindre omöjligt att ha full kunskap om råvattnets kvalitet vid varje given tidpunkt. Vissa vattenverk har inte tillfredställande underlag om råvattnets kvalitet. Kunskap om variationer i råvattnets kvalitet på kort och lång sikt är en förutsättning för att kunna utforma beredningen i vattenverket, liksom för styrning av beredningsprocesserna. Det är speciellt viktigt av säkerhetsskäl att kartlägga de sämsta förhållandena i råvattnet, och att sedan se till att beredningen klarar dessa med marginaler.

All dricksvattenverksamhet är till sin karaktär farofylld och kan innebära hälsorisker. Dessutom har vissa råvattenbrunnar brister i skötsel och underhåll som på sikt kan försämra råvattenkvaliteten. Därför är det viktigt att alla vattenverk ska ha förfaranden grundade på HACCP-principerna. Detta innebär att det är nödvändigt för alla producenter och tillhandahållare av dricksvatten att utföra en faroanalys (Livsmedelsverkets vägledning: Dricksvatten).

Vid en mindre avvikelse i dricksvattenkvaliteten och annat, vilken inte medför någon hälsofara för användarna, kan det räcka med en utredning som leder till någon form av åtgärd. Ystad-Österlenregionens miljöförbund har beslutat om förläggande att inkomma med åtgärdsplan angående konstaterade brister avseende dricksvattenkvalitet, underhåll och dokumentation på respektive vattenverk och kommun.

Slutsats

Resultatet av projektet visar på vikten av att en kontrollmyndighet utför regelbunden kontroll av dricksvattenanläggningarna. Ystad-Österlenregionens miljöförbund kommer även fortsättningsvis att arbeta aktivt med att kontrollera att berörda verksamheter följer dricksvattenföreskrifterna.

Författare: Elena Evald